

Årsrapportering for nasjonale kompetansetjenester i spesialisthelsetjenesten – referansegruppens tilbakemelding om aktiviteten i rapporteringsåret

Referansegruppen skal gi tilbakemelding på tjenestens årsrapport og samarbeid med tjenesten. Tilbakemeldingen skal inneholde en del fra hver av de fire regionale representanter, jf. spesifikke spørsmål om dette. Referansegruppens tilbakemelding skal ta utgangspunkt i gruppens oppgavespekter slik det er beskrevet i kjernemandatet for referansegrupper, se nederst i dokumentet.

Frist for tilbakemelding: **Senest 1. mars**

Navn på tjenesten	Nasjonal kompetanstjeneste for gastroenterologisk ultralyd
Navn på referansegruppens leder:	Jan-Magnus Kvamme
Navn på brukerrepresentant	Bjørn Gulbrandsen
Hvilken brukerorganisasjon kommer brukerrepresentanten fra	Landsforening mot Fordøyelsessykdommer, LMF
Dersom brukerrepresentant ikke er oppnevnt, gi nærmere informasjon om dette.	☐ Brukerrepresentant skal oppnevnes. ☐ Brukerrepresentasjon er vurdert. Kommentarer:
Referansegruppens godkjenning av årsrapporten	☒ Årsrapporten er godkjent. ☐ Årsrapporten er ikke godkjent.
Antall møter referansegruppen i rapporteringsåret	1 Hvordan er møtene gjennomført (fysisk, skype): Fysisk
<h3>Hvilke saker er diskutert i referansegruppen</h3> <ul style="list-style-type: none"> - f.eks. spredning av kompetanse til andre regioner, samarbeid om forskning, samarbeid om kvalitetsregistre, resultatmål for tjenesten, regionale utfordringer, planer for påfølgende år. <p>Vi har i referansegruppen diskutert hvordan Nasjonale kompetansetjeneste for gastroenterologisk ultralyd (NSGU) kan bidra til mest mulig lik tilgang til en helsetjeneste som gastroenterologisk ultralyd i hele landet. Kompetansespredning er avgjørende for å få dette til. Det er gledelig at hospiteringsordningen er blitt mer etterspurt og at det nå er avholdt kurs i alle helseregioner.</p> <p>Forskningsprofilen er også drøftet og denne inkluderer også metodeutvikling for gastroenterologisk ultralyd. Elastografi er en slik ny metode som kan erstatte mere invasive metoder. NSGU bidrar både til utdanning av leger i elastografi og evaluering av denne metoden.</p>	

Videre har vi diskutert hva de formelle opplæringskravene for nye leger (LIS - leger i spesialisering) i ultralyd betyr og hvordan NSGU kan bidra til dette arbeidet.

Spesielt ble den nye satsingen på superbrukere diskutert og hvordan disse kompetansepersonene kan følges opp.

Videre drøftet vi hvordan evalueringssystemet for bruk av ultralyd kan bli best mulig og bidra til å vurdere resultatmål for tjenesten.

Beskriv referansegruppens samarbeid med tjenesten

Referansegruppen har en et årlig dagsmøte der gruppens medlemmer møter de som er knyttet til tjenesten. Møtet har et bredt program og ledes av leder av NSGU sammen med referansegruppens leder. Her gjennomgås målsetting og strategi for tjenesten i tillegg til aktiviteter og planer.

Referansegruppen vurderer samarbeidet med tjenesten som godt og konstruktivt. Tjenesten er opptatt av å få innspill og synspunkter på hvordan tjenesten fungerer og kan utvikles videre.

Brukerrepresentantens tilbakemelding

- Ved behov kan referansegruppens brukerrepresentanter gi en separat tilbakemelding på tjenestens aktivitet.

På referansegruppens møte 2019 gjorde brukerrepresentanten (pasientrepresentanten) NSGU oppmerksom på den ulike fordelingen av kompetanse og dermed bruk av ultralyd i de forskjellige helseforetakene. NSGU responderte på dette ved å arrangere et ultralyd kurs på Lillehammer høsten 2019. Pasientrepresentanten fikk lov til å delta på dette kurset noe som var nyttig.

Vi mener at det er viktig at NSGU jobber videre og med uforminsket engasjement for å nå ut til de steder hvor det ikke er noe tilbud om ultralyddiagnostikk som spesiell del av gastromedisinsk utredning. Som pasientrepresentant er dette med til dels dårlig kompetanse i gastroenterologisk ultralyd i ulike deler av landet som overraskende. Det kan være sammensatte årsaker til dette, men fra vår side vil vi jobbe for å få utlignet disse forskjellene med de virkemidlene vi har.

Pasientforeningen har satt ultralyd diagnostikk på sin handlingsplan for kommende år da vi mener at denne formen for undersøkelse er skånsom, effektiv og ønsket av pasientene når de blir gjort oppmerksom på muligheten for ultralyd diagnostikk.

Videre er det spesielt viktig for oss å kunne være med i referansegruppen å få innblikk i både teknikker og utfordringer knyttet til bruken av denne teknikken samt kunne la vår stemme bli hørt direkte inn til NSGU.

Helse Nords representant:

Hva er gjort for å sikre kompetanseoppbygging gjennom dialog med alle relevante fagmiljø i egen helseregion (RHF)?

Vi diskuterte høsten 2018 behovet for et nytt ultralydkurs i Nord Norge. I mars 2019 ble et 1 1/2dags kurs arrangert ved Universitetssykehuset i Nord Norge (UNN). Kurset var et samarbeid mellom NSGU og Seksjon for Fordøyelse ved UNN. Det var deltagere fra en rekke sykehus i landsdelen (Helse Finnmark, Harstad i tillegg til leger fra UNN, Tromsø).

Videre har vi i 2019 hatt tre overleger på instruktørkurs for å kunne ha rolle som superbruker knyttet opp mot videre opplæring av LIS leger.

Helse Midt-Norges representant:

Hva er gjort for å sikre kompetanseoppbygging gjennom dialog med alle relevante fagmiljø i egen helseregion (RHF)?

Ved sykehuset i Ålesund har gastroseksjonen arrangert kurs i ultralyd 6 ganger siden 2005, i samarbeid med NSGU og radiologisk avdeling her, og med invitasjon til alle fylkets sykehus.

I 2019 har vi gjennomført teoretisk undervisning for kolleger/ LIS 2-3 om Haukelands 6+-modell, undervisning av tarmultralyd og bruk av Vscan ved sykdommer i buken. Vi deltar årlig med faglig innlegg på Grunnkurset i Gastrointestinal ultrasonografi (GIUS) ved Haukeland, og har deltatt i Superbrukerkurs høsten 2019 for å settes bedre i stand til å videreformidle ultralydkunnskap.

I kjølvannet av Superbrukerkurset har vi så planlagt kurs i elastografi og tarmultralyd i Ålesund ila 2020, og planlegger også et nærmere samarbeid om ultralyd i gastroenterologi med St.Olavs Hospital.

I 2019 hadde vi et innlegg om GIUS ved MidtNorsk Gastroenterologisk høstmøte i Trondheim.

Helse Sør-Østs representant:

Hva er gjort for å sikre kompetanseoppbygging gjennom dialog med alle relevante fagmiljø i egen helseregion (RHF)?

To leger fra Oslo universitetssykehus og en lege fra AHUS deltok på superbrukerkurs i Bergen november 2019. I forlengelse av dette planlegges regionalt basiskurs i UL med støtte fra NSGU i løpet av 2020.

NSGU sine nettsider er oppdaterte og fasiliterer klinisk bruk av UL i alle regioner

Helse Vests representant:

Hva er gjort for å sikre kompetanseoppbygging gjennom dialog med alle relevante fagmiljø i egen helseregion (RHF)?

Det er i løpet av 2019 utpekt superbruker i gastrointestinal ultralyd ved hvert av sykehusene Helse Førde, Helse Fonna, Haugesund Sjukehus og ved Helse Stavanger, Stavanger Universitetssjukehus. 2 av disse (Haugesund og Stavanger) deltok på Superbrukerkurs i Bergen i nov 2019.

Andre kommentarer fra referansegruppen

Kompetansetjenesten samarbeider godt og stadig mer med SINTEF og St. Olavs hospital ved Nasjonal Kompetansetjeneste for Ultralyd og bildeveiledet behandling i Helse Midt-Norge. Samarbeidet er fokusert innen ultralyd og guiding av avansert fleksibel endoskopi prosedyrer som POEM (per-oral endoskopisk myotomi) og endoskopisk pankreatitt behandling.

Tidligere har vi fått godkjent og gjennomført prekliniske studier med POEM og i 2019 har vi startet opp samarbeid innen guiding på fleksibel endoskopi samt visualisering under prosedyrer som krever mange bildekilder, inkludert ultralyd. Protokoll er skrevet og søknad til REK sendes første kvartal 2020.

Prosjektet inneholder også utvikling av kunstig intelligens-algoritmer for analyse av preoperative bilder (CT) som så kobles til ultralyd og endoskopi under prosedyre.

Videre samarbeider miljøet ved NSGU med tjenesten ved St. Olavs hospital i ulike fora og konferanser, de to mest relevante i denne sammenheng NFUD (Nors Forening for Ultralyddiagnostikk) og Euroson, der sistnevnte arrangeres i Bergen av NSGU i 2020.

Mandat for referansegrupper, jf. kjernemandat

Referansegruppen skal:

- sikre forankring og lik tilgang til kompetanse i alle helseregioner
- bidra til at det etableres behandlingsskjeder som dekker hele sykdomsforløpet
- bidra til at tjenesten drives i tråd med vedtatte målsetninger, resultatmål og krav stilt i forskrift

Eksempler på dette er: sørge for at oppdatert informasjon til HF, fagmiljø, brukerorganisasjoner og pasienter er tilgjengelig, legge til rette for pasientregistre knyttet til forskning eller kvalitetskontroll, inkludert retningslinjer for bruk av innsendte kliniske data og innhentet biologisk materiale, fange opp problemer og svakheter ved tjenestens funksjon slik det oppleves i landet som helhet, og bringe inn krav og ønsker til kompetansetjenesten på bakgrunn av dette.

De regionale representantene skal:

- Bidra til kompetanseoppbygging gjennom dialog med fagmiljø i egen region
- Understøtte gjennomføring av kliniske forskningsprosjekt og innrapportering til pasientregistre fra egen region.
- Ved problemer knyttet kompetansetjenestens funksjon eller organisering internt i egen region bør de regionale medlemmer informere eget RHF om dette.